

[Økonomiministeren.]

bil, er der løbet omkostninger på. Men hvordan beregne, hvor mange øre eller brøkdele af øre dette udgør? Jeg tror, det ville være rart at få dette at vide, og jeg ser frem til, at vi får en sådan beregning næste gang, dette spørgsmål er til debat.

Må jeg til sidst sige — dette er delvis et svar til det ærede medlem hr. Holger Eriksen — at ingen vil da lægge skjul på, at der er visse statistiske vanskeligheder forbundet med at tage de indirekte afgifter ud af pristallet. Der er visse tvivlsspørgsmål; jeg har netop nævnt et, hvor man har opgivet; der er andre, hvor det synes at være mere klart, hvordan man skal gøre det, men at der er tvivlsspørgsmål er givet. Der er i det hele taget tvivlsspørgsmål forbundet med beregning af sådanne pristal. Her må man gå frem efter det bedst mulige skøn, men det forekommer mig, at der er åbenbare fordele forbundet med at få skatterne ud, fordele af finanspolitisk art, fordele, der — hvad jeg nævnte i min indledning — vil bevirke, at det bliver noget lettere at føre en finanspolitik. Og en finanspolitik er jo et vigtigt led i vor tids økonomiske politik, et vigtigt led i bestræbelserne for på én gang at skabe valutarisk balance og undgå arbejdsløshed.

Det har været vort evighedsproblem, at vi har haft så svært ved samtidig at opnå disse to ting; jeg vil under ingen omstændigheder påstå, at man ved finanspolitik altid kan løse dette problem, men det er et middel, der kan være hensigtsmæssigt og hjælpe til at nå målet. Det er dog et overordentlig stort gode, at vi kan anvende sådanne midler, så vi kan komme noget nærmere til det, vi vel alle ønsker: til stadighed at have så stor produktion og så stor beskæftigelse som muligt uden af den grund at komme ud i valutariske vanskeligheder.

Erik A. Jensen: Jeg skal bare gøre den korte bemærkning, i anledning af at den højtærede minister sagde, at jeg ustandselig i mit indlæg talte om forringelse, at jeg begrundede dette med, at omsforliget i sommer jo absolut ikke havde det sigte at forbedre forholdene for lønmodtagergruppen, og da det foreliggende lovforslag er et barn af omsen, tillader jeg mig fortsat at have

den opfattelse, at også dette lovforslag, hvis det vedtages, vil betyde en forringelse, i hvert tilfælde indebære kimen til en forringelse.

Herméd sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Kaj Andresen: Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer.

Uden forhandling eller afstemning vedtoges dette forslag.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om udførelse af jordbundsanalyser.

(Lovforslaget (nr. 92) findes i tillæg A. sp. 753, fremsættelsen i tidenden sp. 2603).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Chr. Thomsen: Det foreliggende lovforslag må siges at være en følge af udviklingen. Det er sådan i dag, at den dygtige landmand og gartner i stor udstrækning foretager jordbundsanalyser, forinden de giver deres jord de forskellige gødningsstoffer. Disse analyser danner således grundlag for brug af gødning til meget store værdier, og det er derfor afgørende, at de bliver foretaget rigtigt. Det har ikke altid været tilfældet; det virker f. eks. meget lidet betryggende, at de samme organisationer, som sælger gødning af forskellige stoffer, tilbyder landmændene og gartnerne at foretage gratis prøver. Det er en fremgangsmåde, der principielt ikke er egnet til at vække ret stor tillid.

Jeg finder det rigtigt, at landbrugsministeren fastsætter både taksterne, maksimaltakster, for, hvad det må koste at foretage disse prøver, og også fastsætter regler, således at det hele overgår til autoriserede virksomheder og til konsulenterne.

Jeg skal i øvrigt ikke her ved første behandling sige ret meget om lovforslaget som helhed — vi får vel i et udvalg lejlighed til at gennemgå de forskellige paragraffer.

[Chr. Thomsen.]

Jeg vil dog gerne på nuværende tidspunkt spørge den højtærede landbrugsminister, hvor meget og hvor lidt der er tænkt på, når det i § 1, stk. 3 siges: „Autorisationen kan begrænses til foretagelse af visse analyser.“

Jeg kan på nuværende tidspunkt tilsige mit partis velvillige behandling af lovforslaget i et udvalg.

Ejner Kristensen: Et meget væsentligt forhold inden for dansk landbrug, ja, inden for jorddyrkning i det hele, er, at de pågældende brugere — det kan være landmænd, eller det kan være gartnere — har kendskab til deres jords indhold af kalk og gødningsstoffer, ja, man kan sige, det er en forudsætning for at drive rationelt landbrug, at man kender disse forhold og kan disponere derefter. Viden om disse ting kan fås gennem de såkaldte jordbundsanalyser, der foretages af forskellige laboratorier; disse analyser af jordens indhold af kalk og næringsstoffer bliver således et betydningsfuldt led i det moderne landbrugs bestræbelser for at skabe de bedste betingelser for dets afgrøders vækstvilkår.

Det er da klart — under hensyn til den store økonomiske betydning, disse jordbundsanalyser har for den enkelte landmand, også når man kender den udstrækning og det omfang, disse analyser har — at det er af afgørende betydning, at disse analysers rigtighed er så fuldkommen som muligt. Oprindeligt blev sådanne analyser her i Danmark foretaget af statens planteavlslaboratorium, men efterhånden udføres de også i stigende omfang af en række private laboratorier i erhvervsmæssigt øjemed.

Nu er det imidlertid således, at der savnes den nødvendige ensartethed i bearbejdelsen af de jordprøver, som indsendes til analyse på de forskellige laboratorier, og dette kan bevirke, at et resultat ikke altid bliver det samme, når prøverne af samme jord analyseres af forskellige laboratorier; det kan selvsagt bevirke usikkerhed og vilkårighed, når analyseresultaterne skal studeres og udnyttes i praksis.

Bl. a. under henvisning til disse forhold har, som det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, De samvirkende danske Landboforeninger og De samvirkende dan-

ske Husmandsforeninger henstillet til landbrugsministeriet at nedsætte et udvalg, som skulle have til opgave at fremsætte forslag til en ordning, der skulle imødegå disse uheldige forhold. Udvalget blev nedsat i marts 1957 og afgav betænkning i januar 1962, og det er dette udvalgs arbejde, der danner baggrunden for nærværende lovforslag.

Jeg skal kort nævne et par bestemmelser, som forekommer mig at være væsentlige. I § 1 foreslås det, at betingelsen for at udføre erhvervsmæssige jordbundsanalyser er en efter ansøgning given autorisation. Denne autorisation gives til personer, som over for ministeriet kan godtgøre at være i besiddelse af de fornødne kvalifikationer, ligesom også apparaturet til prøverne skal godkendes af ministeren. Lovforslaget etablerer altså først en autorisationsordning.

I § 4 fastslås, at landbrugsministeren skal lade udarbejde forskrifter for laboratorierne med hensyn til jordbundsanalysernes udførelse. Bestemmelsen her tilsigter at opnå den ensartethed i arbejdets udførelse, som betinger den mest pålidelige brug af analyserne, og dette må vel siges at være den anden store bestemmelse i lovforslaget.

I § 3 fastslås, at jordprøver kun må indsendes til analyse af en under landbrugs- eller havebrugsorganisationerne ansat konsulent. En sådan bestemmelse forekommer mig at være temmelig rigoristisk. Man kunne da udmærket tænke sig, at en konsulent, der ikke var ansat af de pågældende organisationer, ville være i høj grad kvalificeret til at indsende jordprøver til analyse. Jeg mener, der burde gives adgang til for sådanne konsulenter at udføre en konsulentgerning også på disse områder.

I § 7 foreslås det, at der til at bistå ministeren med administrationen af loven nedsættes et tilsynsudvalg, hvis medlemmer rekrutteres fra alle interesserede parter, dog, således som det fremgår af bemærkningerne, at det løbende tilsyn tænkes udført af en særlig sagkyndig person. Jeg vil i denne forbindelse gerne rejse det spørgsmål, om tilsynet med de laboratorier, som autoriseres til jordbundsanalyser, ikke kunne kombineres med den tilsynsordning, der er gældende i henhold til lov om handel med foder- og gødningsstoffer, således at tilsynet med alle autoriserede laboratorier

[Ejner Kristensen.]

under landbrugssektoren kan føres af samme person. Det synes mig at måtte være en forenkling af tilsynsspørgsmålet, og det er jo beslægtede områder, dette tilsyn arbejder på.

Jeg imødeser, at vi får en udvalgsbehandling af lovforslaget, hvor så andre ting eventuelt kan tages op til forhandling. Jeg kan i øvrigt tilsige mit partis velvillige behandling af det foreliggende lovforslag.

H. C. Toft: Det lovforslag, som den højtærede landbrugsminister har fremsat, går ud på, at der skal autorisation til at udføre jordbundsanalyser. Begrundelsen for lovforslaget finder vi i, at man har fundet, at der hidtil ikke har været ensartethed i analyserne. Den enkelte landmand, der ønsker at få foretaget en jordbundsanalyse, gør det for at få oplysning om, hvordan hans jords tilstand er, og da er det af væsentlig betydning, at de oplysninger, han får, også er rigtige, idet han skal lave sin gødningsplan og skal give kalk efter de oplysninger, han får. Når det oplyses, at de analyser, der hidtil er foretaget, ikke har været sammenfaldende, må man sige, at det er meget uheldigt.

Når den højtærede landbrugsminister nu foreslår, at der skal gives autorisation og opfyldes visse betingelser, bl. a. at man skal have kendskab til de pågældende forhold, og endvidere foreslår, at der stilles visse krav til lokaler og laboratorieudstyr, så har det nok en rimelig begrundelse. Vi ønsker dog i udvalget nærmere at drøfte, hvor meget der ligger i dette krav, hvor meget kendskab man skal have for at få autorisation; ligeledes ønsker vi at drøfte de krav, der stilles til lokalerne og til laboratorieudstyret.

Så stiller den højtærede landbrugsminister også i udsigt, at der vil fremkomme visse forskrifter for udførelsen af sådanne jordbundsanalyser. Dermed er vel også sagt, at det er nødvendigt, at der føres et vist tilsyn; ministeren stiller da også forslag om fremskaffelse af de midler, der medgår til dette, idet laboratorierne skal pålægges en afgift til dækning af de udgifter, der er forbundet med tilsynet.

Jeg har således intet at indvende imod, at man gennemfører en lovgivning af denne

art og giver autorisation til dem, der opfylder de betingelser, der stilles igennem lovgivningen, men jeg vil gerne have lov til at stille det spørgsmål, om man ikke også skulle give andre laboratorier lov til at udføre sådanne jordbundsundersøgelser, når de ønsker det, også erhvervsmæssigt set. De vil jo ikke nu få nogen mulighed for at få statsautorisation til at udføre sådanne jordbundsanalyser. Hvis det var fastslået i lovgivningen, at der var statsautoriserede laboratorier, og der så også var andre, der rent erhvervsmæssigt foretog laboratorieundersøgelser af denne art, kunne de enkelte landmænd selv vælge, hvor de ville have deres jordbundsanalyser udført. Hvis man havde tillid til de erhvervsmæssigt oprettede jordbundsanalyseafdelinger, kunne man vælge det, og hvis man mente, at man først fik den rigtige sikkerhed ved at gå til dem, der havde autorisation, kunne man gå dertil. Vi vil gerne drøfte i udvalget, om ikke der kunne blive mulighed for, at sådanne laboratorier også fik lov til at eksistere.

Der er et enkelt punkt til vedrørende det foreliggende lovforslag, som jeg er lidt forundret over. Hvorfor skal der være forbud mod salg af apparatur til analysering af jordbundsforhold uden for laboratorierne? Når man i lovgivningen fastsætter, at kun de, der har autorisation, kan udføre laboratorieundersøgelser, ser jeg ikke nogen begrundelse for, at man ligefrem skal have tilladelse til at købe apparatur til analysering af jordprøver, hvis man ønsker det. Det kunne godt være, at en større virksomhed ønskede at udføre jordbundsundersøgelser også ude i marken, og jeg ser ikke, hvorfor man da skal have tilladelse til at købe et udstyr dertil.

Jeg tilsiger en velvillig behandling af lovforslaget, idet jeg ønsker de spørgsmål, jeg her har rejst, drøftet under en udvalgsbehandling.

Jens P. Jensen: Det her omhandlede forslag til lov om udførelse af jordbundsanalyser er fremsat på baggrund af den afgivne betænkning fra januar 1962 af det i marts 1957 nedsatte udvalg, der har undersøgt forholdene på dette område, og som kom til det resultat, at det var nødvendigt med en ændring.

[Jens F. Jensen.]

Som det siges i bemærkningerne til § 1, er det hensigten hermed at sikre, at jordbundsanalyser, der benyttes som vejledning for kalk- og gødningstilførsel, udføres af personer, der har de fornødne kundskaber i så henseende. For at lette adgangen til autorisation vil en sådan kunne begrænses til at omfatte de mere almindeligt forekommende analyser.

§ 2 har til formål at sikre, at laboratorierne er forsvarligt udstyrede, således at der i videst muligt omfang kan opnås sammenfaldende analyseresultater. Det er nødvendigt, at der gives de rigtige oplysninger, og derfor er det nødvendigt, at de, der får denne autorisation, har de fornødne kvalifikationer.

I bemærkningerne til § 7 siges det, at det må anses for nødvendigt at etablere et tilsyn, der har til opgave at medvirke ved lovens administration, derunder at undersøge autorisationsansøgninger og at påse, at betingelserne for de meddelte autorisationer og tilladelser fortsat er til stede. Det daglige tilsyn skal udføres af en særlig sagkyndig, der udpeges af landbrugsministeriet efter indstilling fra tilsynsudvalget.

Jeg kan og vil gerne anbefale lovforslaget, fordi jeg ved, der er private agenter, der foretager bedømmelser over kalktrangen og primitive analyser og derefter sælger deres vare, og kalk har ofte været tilført i større mængde end forsvarligt og således virket skadeligt.

I øvrigt er det af stor betydning, at de omfattende jordprøver, der tages i dag, hvor der undersøges for kalk-, superfosfat- og kalital, bliver udført så betryggende som muligt og under ansvar, enten det er af landbrugskandidaten eller hans assistent eller på laboratorier.

Jeg skal i øvrigt henvise til den højtærede landbrugsministers fremsættelse og til bemærkningerne til lovforslaget og kan på mit parti, det radikale venstres vegne tilsige lovforslaget vor støtte og anbefale det til snarlig gennemførelse.

Erik A. Jensen: Da mit partis ordfører vedrørende det foreliggende lovforslag, det ærede medlem hr. Morten Lange, er for-

hindret i at være til stede, skal jeg tilsige mit partis velvilje over for lovforslaget.

Mose Hansen: Den foreslåede lovgivning om erhvervsmæssig udførelse af jordbundsanalyser er som allerede nævnt af adskillige ordførere resultatet af de landøkonomiske foreningers henvendelse til landbrugsministeren om en lovgivning, der kunne skabe lovmæssig baggrund for tilsyn med de laboratorier og personer, der foretager analyse af jorden. Det kan beklages, at det er nødvendigt gennem lovgivning også på dette område at få fastlagt retningslinjer med hensyn til, hvem der kan drive et laboratorium, og hvem der kan anerkendes, men erfaringerne fra praksis viser desværre, at det er nødvendigt med en lovgivning på dette område og med statsautorisation som følge.

Analyse af jordprøver, især kemiske analyser, spiller efterhånden en meget stor rolle for jordbrugerhervets dispositioner med tilrettelæggelse af den økonomisk mest fordelagtige anvendelse af gødning, kalk og mikronæringsstoffer m. m. Det er derfor nødvendigt, at jordbrugere har sikkerhed for, at de analyseresultater, der fremkommer efter undersøgelsen af jorden, virkelig er rigtige.

Jeg forstår § 1, stk. 3, sådan, at der efter loven kan gives autorisation til personer eller laboratorier, således at autorisationen kun gælder for visse begrænsede analyser. Jeg går ud fra, at denne bestemmelse tager sigte på i øvrigt velkvalificerede personer, der i øjeblikket foretager analyser på et begrænset område, og som ikke kan magte de store økonomiske krav, der stilles til apparatur, hvis de skal kunne foretage alle analyser inden for analyseområdet. Jeg kan tilslutte mig denne bestemmelse, hvorefter de personer, der hidtil har udført et kvalificeret arbejde på dette område — altså begrænsede analyseområder — får mulighed for at fortsætte.

Lovforslagets § 5, hvorefter apparatur kun må sælges til dem, der udfører erhvervsmæssige jordbundsanalyser, er vel en nødvendighed, for at man kan føre kontrol med, at der ikke foregår misbrug på dette område.

Med disse bemærkninger kan jeg anbefale det foreliggende lovforslag.

Landbrugsministeren (*Skytte*): Jeg vil gerne takke samtlige ordførere for velvillig tilslutning til det foreliggende lovforslag.

Det er ikke nødvendigt at knytte mange bemærkninger til ordførertalerne her. En række af de spørgsmål, der har været rejst, egner sig fortrinligt til nærmere overvejelse i det udvalg, der nu skal nedsættes. Det gælder det spørgsmål, der rejstes af det ærede medlem hr. Ejner Kristensen om konsulenternes indsendelse af prøver, spørgsmålet om hvem der kan indsende prøver, og det gælder også spørgsmålet om tilsynet med laboratorierne samt det spørgsmål, det ærede medlem hr. H. C. Toft rejste, om apparatur, der kun må sælges til autoriserede laboratorier.

Jeg vil gerne sige til det ærede medlem hr. Chr. Thomsen — det gælder også det ærede medlem hr. Mose Hansen — at når § 1, stk. 3, er formet, som den er, skyldes det, at nok ønsker vi, at der skal autorisation til for at udføre prøver, men vi ønsker ikke, det skal være en eneret. Vi ønsker, at de, der er kvalificeret til det, skal have lejlighed til at udføre dem, og derfor er der denne mulighed for, at autorisationen kan begrænses til foretagelse af visse analyser, således at man fritages for at bekoste det dyre apparatur. Så er det lettere for så mange som muligt af de kvalificerede at deltage.

Det ærede medlem hr. H. C. Toft rejste det mere principielle spørgsmål, om ikke også andre laboratorier end dem, der er autoriseret, bør have lov til at udføre jordbundsanalyser; det at man har et skel mellem autoriserede og andre, som ikke er det, vil jo i sig selv medføre, at de landmænd, som ønsker det, udelukkende kan gøre brug af de autoriserede. Jeg vil sige, at det er en tanke, der slet ikke har været mig fremmed, og det er også en tanke, jeg har forhandlet om. Jeg har måttet opgive den igen, fordi det sagkyndige udvalg, der har været nedsat og gennem 5 år har behandlet dette problem, er af den opfattelse, at det vil være en svækkelse af det, der er lovens mening, en sikring og større ensartethed ved udtagelse af de prøver, der for landbruget har så stor betydning. Men også det er jeg parat til nærmere at drøfte med det udvalg, der nu nedsættes.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Chr. Thomsen: Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer.

Uden forhandling eller afstemning vedtoges dette forslag.

Formanden: Der er ikke mere på dagsordenen.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, fredag den 15. februar, kl. 13 med følgende dagsorden:

1) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*

Forslag til lov om beregning af et reguleringspristal.

2) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*

Forslag til lov om udførelse af jordbundsanalyser.

3) *Første behandling af:*

Forslag til lov om statens overtagelse af Det jyske Musikonservatorium.

4) *Første behandling af:*

Forslag til lov om beskyttelse af historiske skibsvrag m. v.

Mødet hævet kl. 14⁵⁰.

62. møde.

Fredag den 15. februar kl. 13.

Formanden: I skrivelse af dags dato meddeler udenrigsministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om statens deltagelse i udgifterne ved oprettelse af et dansk undervisningshospital i Leopoldville.

I skrivelse af dags dato meddeler landbrugsministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændringer i vandløbsloven.

Udvalget angående forslag til helligdagslov har afgivet betænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer er omdelt.

I skrivelse af 14. d. m. anmoder økonomiministeren om, at der for resten af funktionsperioden, der udløber den 31. marts 1966, må blive foretaget valg af et medlem af repræsentantskabet for Danmarks nationalbank i stedet for afdøde folketingsmand Chr. Christiansen.

Medlem af folketinget Ole Bjørn Kraft har meddelt mig, at han ønsker til ministeren for offentlige arbejder at stille følgende spørgsmål:

„De Forenede Danske Motorejeres organ Motor har for nylig i en artikel rejst kravet om, at der hurtigst muligt bygges en tunnel under Limfjorden.

Vil ministeren oplyse tinget om, hvorvidt Nordjylland snart kan vente fremsat forslag til aflastning af de uhyre vanskelige trafikforhold, som for øjeblikket hersker ved Limfjordsbroen?“

Spørgsmålet vil blive optaget på dagsordenen for tingets førstkommande spørgetid.

Skriftlig fremsættelse af lovforslag.

Udenrigsministeren (Per Hækkerup): Her ved har jeg den ære for det høje folketing et fremsætte forslag til lov om statens del-

tagelse i udgifterne ved oprettelse af et dansk undervisningshospital i Leopoldville.

Forslaget omfatter kun en enkelt paragraf, ifølge hvilken jeg bemyndiges til at afholde udgifter på maksimalt 11 mill. kr. i alt i driftsperioden fra 1. juni 1964 til 31. maj 1968. Som det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, vil Dansk Røde Kors afholde etableringsudgifterne ved hospitalet på godt 1 mill. kr., medens driftsudgifterne i det første driftsår, d. v. s. fra 1. juni 1963 til 31. maj 1964, godt 3 mill. kr., vil blive afholdt af de midler, der er indsamlet under Landsindsamlingen Danmarks U-landshjælp.

Der består en verdensomspændende erkendelse af, at der i det hærgede Congo er et enormt udækket behov for hjælp. FN og dets særorganisationer gør en betydelig indsats, men herudover er der også behov for en særlig indsats fra FNs enkelte medlemslande. Ved oprettelsen af FNs civile Congo-fond følte vi, at det var vor pligt at bidrage med kontante tilskud, der alene i indeværende finansår har udgjort 3,2 mill. kr. Det er ikke hensigten i år at anmode folketinget om yderligere bidrag til denne FN-fond. Vi mener med undervisningshospitalet at kunne gøre en indsats, som ellers måtte have haft så høj prioritet, at midler af fonden ville være blevet anvendt hertil, og som derfor — hvis alt fortsat går vel i Congo — med rimelighed vil kunne fritage os for ydelse af kontante bidrag i de førstkommande år. FNs generalsekretariat har vist fuld forståelse herfor, men har selvfølgelig ikke kunnet garantere, at situationen ikke senere kan udvikle sig således, at også Danmark på ny vil blive opfordret til at bidrage til FNs civile Congo-fond.

Baggrunden for tanken om oprettelse af et dansk undervisningshospital i Congo er naturligvis den mangel, der eksisterer i Congo på uddannet hospitalspersonale. Der er praktisk talt ingen uddannede sygeplejersker, narkotiserer, jordemødre, røntgenassistenter o. s. v. Ved at medvirke til uddannelse af sådant hospitalspersonale kan vi fra dansk side gøre en betydelig indsats til fordel for en udvikling af det congolesiske sundhedsvæsen.

De hospitalsbygninger, vi overtager, skønnes at være særdeles velegnede til et undervisningshospital, der foruden de ca. 350 patienter, der er plads til at behandle på